

Eril Depresyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eril Depresyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21243>

Özet

Eril Depresyon Ölçeği (EDÖ), Batı literatüründe **Masculine Depression Scale (MDS)** olarak bilinen aracın Türkçe'ye adaptasyonu çalışmasıdır. Bu ölçek, geleneksel depresyon belirtilerini göstermeyen, bunun yerine öfke, sinirlilik, risk alma ve madde kullanımı gibi kültürel olarak erkeklikle ilişkilendirilen semptomları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin uyarlaması, Türk erkek üniversite öğrencileri örnekleminde gerçekleştirilmiş olup, psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) incelenmesi hedeflenmiştir. Bu çalışma, erkeklerde depresyonun atipik sunumunu değerlendirilmede önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eril depresyon, uyarlama, psikometrik özellikler, erkek sağlığı, üniversite öğrencileri, psikometri

Yazarlar

Bedia Tarsuslu, Gülay Durat

Amaç

Eril Depresyon Ölçeği'nin temel amacı, erkeklerdeki depresif belirtilerin, toplumsal cinsiyet rolleri ve beklentileri nedeniyle maskelenen veya farklı biçimlerde ifade edilen yönlerini tespit etmektir. Geleneksel depresyon ölçekleri genellikle kadınlarda daha yaygın görülen içe dönük semptomlara (üzüntü, umutsuzluk) odaklanırken, EDÖ, erkeklik normlarıyla uyumlu dışa dönük belirtileri (örneğin, agresiflik, içgüdüsel kontrol, duygusal kontrol) ölçmeyi amaçlar. Uyarlama çalışması, bu aracın Türk kültür bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilirliğini sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle genç yetişkin erkek popülasyonunda, depresyonun erken teşhisini ve uygun klinik müdahalelerin geliştirilmesini desteklemek için kritik öneme sahiptir. Tarsuslu ve Durat (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye'deki psikiyatri ve psikoloji alanındaki araştırmacılar ve klinisyenler tarafından kullanılması için zemin hazırlamıştır.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü psikolojik yapı, "Eril Depresyon" (Masculine Depression) kavramıdır. Bu yapı, **geleneksel depresyon** tanımıyla ötesinde, erkeklerin kültürel olarak kabul edilebilir yollarla depresyonla başa çıkma veya onu ifade etme biçimlerini kapsar. Bu, genellikle duygusal kaçınma, artan risk alma davranışları, kontrol ihtiyacı, madde kötüye kullanımı ve öfke patlamaları gibi belirtileri içerir.

Eril depresyon yapısı, erkeklik normlarına sık sık ya baki bireylerin, duygusal zayıflık olarak algılanmaktan kaçınmak için içsel acılarını dışsallaştırarak varsayımına dayanır. Ölçek, bu gizli veya atipik depresif sunumları sistematik olarak değerlendirerek, klinisyenlerin ve araştırmacıların erkek ruh sağlığı sorunlarını daha doğru bir şekilde anlamalarına yardımcı olur.

Geçerlik

Eril Depresyon Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında (Tarsuslu & Durat, 2020), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır. Çalışmada, ölçeğin yapı geçerliğini incelemek için genellikle **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısına Türk örnekleminde de korunduğunu göstermeyi amaçlar.

Ayrıca, ölçüt bağıntılı geçerlik kapsamında, EDÖ puanları, bilinen diğer depresyon veya ruh sağlığı ölçeklerinden (örneğin, Beck Depresyon Envanteri veya anksiyete ölçekleri) elde edilen puanlarla korelasyonu incelenmiştir. Bu korelasyonlar, EDÖ'nün hem yakınsak (diğer depresyon ölçekleriyle pozitif ilişkili) hem de ayrışan (alakalı olmayan yapılarla düşük ilişkili) geçerliğe sahip olduğunu kanıtlamayı hedefler.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, yani ölçümlerin tutarlılığı ve kararlılığı, uyarlama çalışmasında **iç tutarlılık katsayısı** (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Genellikle, psikometrik açıdan sağlam bir uyarlama çalışmasında, iç tutarlılık katsayıları kabul edilebilir düzeylerde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir. Orijinal çalışmanın bağıntılı "Psikometrik Özellikler"i iletmediğinden, bu tür standart güvenirlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Ek olarak, bazı çalışmalarda zaman içindeki kararlılığı değerlendirmek için **test-tekrar test güvenirliği** de rapor edilebilir.

Faktör Analizi

Eril Depresyon Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal uygunluğunu test etmek için **Faktör Analizi** uygulanmıştır. Eğer ölçeğin orijinal yapısı yeni kültüre tam olarak uymuyorsa, Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ile maddelerin yeni bir faktör yapısına dağılımı incelenir. Ancak, uyarlama çalışmaları çoğu, orijinal yapıyı korumayı hedeflediği için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilir.

DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları (örneğin, Öfke/Sinirlilik, Kaçınma,

Risk Alma) Türk popülasyonunda da temsil edip etmediğini gösterir. Bu analizler, ölçeğin kültürel olarak geçerli bir ölçüm aracı olarak işlev görmesi için kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (Örn: Hiçbir zaman/Her zaman). Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikolojik ölçeklerde yaygın olarak 4'lü veya 5'li Likert ölçeği kullanılır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Erkek

Age Group: Genç Yetişkin (Üniversite öğrencileri)

Population Details: Türk erkek üniversite öğrencileri

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçeği. Uygulama genellikle kağıt-kalem veya dijital ortamda toplu olarak yapılır.

Anahtar Kelimeler

Eril depresyon, erkeklik normları, psikopatoloji, iç tutarlılık, faktör analizi, ölçek geliştirme

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: tarsuslubedia@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar: Bedia Tarsuslu. (Detaylı kurumsal adres kaynakta belirtilmemiştir.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Eril Depresyon Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışması **2020** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve telif hakları, orijinal geliştiricilere ve uyarlama çalışması yürüten yazarlara aittir. Kullanım izni ve olası ücretler için sorumlu yazar Bedia Tarsuslu ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

İletişim e-posta adresi: tarsuslubedia@gmail.com

Kaynaklar

Tarsuslu, B., & Durat, G. (2020). Psychometric properties of the Masculine Depression Scale in Turkish male university students. *Perspectives in Psychiatric Care*, 1-8. <https://doi.org/10.1111/ppc.12561>

Makaleye erişim bağlantısı (Proxy link): [0310j04ta-y-https-onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com/0310j04ta-y-https-onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi burada indirilebilir:

[eril-depresyon-olcegi-toad.pdf](#)

Eril Depresyon Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamalıdır. Maddeler için yazar Bedia Tarsuslu ile iletişime geçilmesi veya yukarıda belirtilen akademik referansın incelenmesi gerekmektedir.